

25 korte werkvormen voor de Boekenkring - onderbouw -

de Bibliotheek op school po

de Bibliotheek
op school

Het doel van deze werkvormen is het bevorderen van de leescultuur in de groep. Alle werkvormen zijn geschikt voor de onderbouw (groep 1-4), waarbij opgemerkt dat de leerkracht of leesconsulent deze naar eigen inzicht kan aanpassen voor de leeftijd of het leesniveau van de betreffende groep.

1

Terug in de klas

Naar aanleiding van de boekenuitleen is het gebruikelijk het gesprek met de kinderen aan te gaan. Het doel van dit gesprek is de uitleen als moment kop en staart te geven. Verder kun je hiermee uitwisseling stimuleren, praten over boeken bevorderen bij de kinderen en zo de beleving van de boeken verdiepen. Basisvragen: Laat eens zien wat je hebt gekozen, waarom heb je deze gekozen, waar gaat het over denk je? Heeft iemand dit boek ook al eens gelezen? Vertel eens waar het over ging? Lijkt dit boek op een ander boek? Eventueel kan het boek worden voorgelezen door de leerkracht. Een andere insteek is om een kind tijdens de boekenkring te vragen om de volgende keer over het boek te vertellen. Dit geeft de leerkracht en het kind de kans om zich (samen) op de inhoud voor te bereiden.

2

1,2,3 weet je welk boek ik zie?

Laat drie omslagen zien of zet de voorkant van drie boeken op het digibord (laat de titel weg als de kinderen al kunnen lezen). Lees uit één van de boeken een stukje voor. Laat de kinderen bespreken uit welk boek het fragment komt. Het gaat hierbij om het gesprek, en niet of het antwoord goed is. Probeer tijdens het gesprek de kinderen zoveel mogelijk te laten verwoorden wat ze denken.

3

Eerste indruk

Laat drie tot vijf boeken zien, en vraag een paar kinderen welk boek hen het grappigst/spannendst/liefst/enz. lijkt. Lees uit elk boek een stukje voor. Vraag de kinderen dan of ze van mening zijn veranderd. Zo ja, kunnen ze vertellen waardoor?

4

Zelf plaatjes maken

Lees een verhaal voor zonder de afbeeldingen te laten zien. Laat de kinderen er een tekening bij maken. Herkennen de andere kinderen het fragment? Ook hier gaat het weer om het gesprek, niet om het product.

5

Quiz

Maak een visuele quiz voor op het digibord, bijvoorbeeld met hoofdpersonen, woningen, huisdieren, of andere herkenbare plaatjes uit bekende boeken met een karakteristieke tekenstijl. Het kind met de meeste goede antwoorden kun je een prijs geven: die mag bijvoorbeeld kiezen uit welk boek wordt voorgelezen, of waar er wordt voorgelezen.

6

Hoe zit het eigenlijk?

Wees alert op momenten dat kinderen een vraag hebben over een bepaald onderwerp. Zoek een informatief boek in de bibliotheek waarin deze vraag beantwoord wordt, en vraag een kind het antwoord op te zoeken. Laat het kind in de boekenkring, eventueel met behulp van het boek, vertellen wat het antwoord is.

7

Bereslim

Gebruik Bereslim.nl, een site met digitale prentenboeken. De prentenboeken zijn geanimeerd en er zijn vragen aan toegevoegd. Verder vind je er leerzame spelletjes. Je kunt op drie manieren toegang krijgen tot de site: een gratis proefabonnement, een schoolabonnement of via het bibliotheeklidmaatschap (op jeugdbibliotheek.nl).

8

Kamishibai

Vertel een verhaal met behulp van een Kamishibai, een Japans vertelkastje met grote vertelplaten. Het theatertje maakt het verhaal extra boeiend voor de kinderen. De Kamishibai en de vertelplaten zijn te leen bij veel bibliotheken.

9

Vertelplaten

Lees een prentenboek voor met de Kamishibai (zie werkvorm 8). Laat de kinderen na afloop een aantal vertelplaten op volgorde leggen. Praat over de keuzes.

10

Poëzie

Leer samen met één kind of een groep kinderen een gedichtje of een liedje uit het hoofd. Draag het samen voor tijdens de boekenkring. Je kunt het een extra dimensie geven met verkleedkleden, gebaren, achtergrondmuziek of bijpassende voorwerpen.

11

Samen zoeken

Zet een plaat uit een zoekboek op het digibord en ga met de groep zoeken. Ik zie, ik zie wat jij niet ziet!

12

Boekendans

Laat de kinderen op muziek door de klas lopen, met een boek dat ze hebben gelezen. Als de muziek stopt, vertellen ze aan het kind dat het dichtst bij hen staat waar het boek over gaat. Doe dit in ieder geval drie keer. Iedere keer als ze vertellen zal het soepeler gaan.

13

Gast-voor-lezen

Laat een gast een boek voorlezen tijdens de boekenkring. Bijvoorbeeld de leesconsulent, een opa of vader, de conciërge of de directeur.

14

In de bezemkast...

Lees voor op een ongebruikelijke plek of in ongebruikelijke omstandigheden. Probeer hiermee aan te sluiten bij het verhaal. Lees bijvoorbeeld zelf voor in het donker of laat de kinderen lezen met een zaklantaarn.

15

Toneel

Laat een groepje oudere onderbouw kinderen een fragment uitspelen. Neem een afgerond stukje uit een voorleesboek, met maximaal vier rollen. Verdeel de rollen vooraf, en bepaal ook jouw rol: hoe ver ga je in het begeleiden, kun jij de verteller zijn? Laat de kinderen het stukje voorbereiden en daarna opvoeren. Tijdens de voorbereiding vindt de verdieping plaats: wie doet wat en waarom, hoe ziet het eruit en waarom niet anders? Keuzes maken zorgt ervoor dat de kinderen nadenken over de tekst. Tip: gebruik voor beginnende lezers de boeken van Theaterlezen van uitgeverij De Inktvis, bijvoorbeeld [Wat de boer zegt van zijn kippen](#). Ook is er de serie Toneellezen van Zwijsen.

16

Ik vertel een mop

Gebruik een moppenboek voor beginnende lezers. Eén kind bereid een mop voor, als hij/zij de mop helemaal goed kan voorlezen of vertellen mag hij/zij het aan de groep laten horen. Hiermee stimuleer je herhaald lezen in een motiverende context.

17

The Voice

Neem drie boeken. Kies bij voorkeur boeken waarvan je verwacht dat de kinderen ze zelf niet zouden uitkiezen. Kies uit elk boek een spannend fragment, en lees die voor. Laat de kinderen in een 'The Voice-setting' zitten, met de rug naar de jou toe. 'Draai je om als je wilt dat het boek wordt voorgelezen!' Laat telkens één of twee kinderen vertellen: wat vond je leuk aan het stukje? Kom tot een gezamenlijk besluit (eventueel door te stemmen).

18

Weet je nog?

Laat een illustratie zien uit een boek dat alle kinderen kennen, omdat je het al eens hebt voorgelezen. Vraag de kinderen of ze nog weten uit welk boek het komt en wat er toen gebeurde in het boek.

19

Informatie

Gebruik voor deze werkvormen ook eens een informatief boek (code AJ in de bibliotheek)!

20

Het telefoongesprek

De leerkracht start het spel door in het oor van een leerling een centrale zin uit een (prenten)boek of voorleesverhaal te fluisteren. De leerling geeft deze zin (wederom fluisterend) door aan de volgende leerling. Is de zin aan het eind nog hetzelfde als bij de start? Je kunt dit doen ter introductie van een boek, of in het kader van de herhaling. Pas de grootte van de groep aan op basis van de spanningsboog.

21

Voorwerpen

Neem bijvoorbeeld een doos met vakjes, een ladekastje of een tas met vakjes. Stop in elk vakje een voorwerp of afbeelding uit een boek. Laat de kinderen kiezen uit welk vakje je iets gaat halen. Bespreek het voorwerp of de afbeelding en lees het boek voor dat erbij hoort. Morgen het volgende laatje...

22

Pop-up boek

Laat een pop-up boek zien, of een speelboek. Laat zien hoe je zo'n boek leest en vertel wat je doet. Met jouw voorbeeld in gedachten kunnen de kinderen langer genieten van het boek.

23

Kinderen aan het woord

Vraag kinderen om iets te vertellen over een boek, bijvoorbeeld naar aanleiding van jouw observaties tijdens het vrij lezen. Stel deze vraag een paar dagen voor de boekenkring. Help ze door vragen te stellen en door samen te kiezen voor één aspect, zoals een mooie afbeelding, een spannend fragment of een bepaald personage. Houd in gedachten dat het vooral gaat om boekpromotie en niet om presentatievaardigheden.

24

Stap in de kring

De kinderen staan in een kring, jij staat in het midden. Elk kind heeft een boek, bij voorkeur een zelf gekozen boek. Geef de aanwijzing: 'Doe een stap naar voren en laat je boek zien, als...'. Noem elementen uit het boek die voor jouw groep bekend zijn. Voorbeelden: ...je boek over een dier gaat, je het verhaal spannend vindt, je boek mooie plaatsjes heeft, enz.

25

Andere bronnen

Auteur Rian Visser geeft een overzicht van de verschillende aspecten van [werken met prentenboeken](#). Onderwijs maak je samen heeft een verzameling werkvormen ontwikkeld: [Boekie de Boekenverslinder](#). De [Boekideeën](#) van BoekStart zijn ook bruikbaar voor de jonge kleuters. Bestel in mei via [kinderboekengids.nl](#) het lespakket bij de Prentenboek Top 10 van De Nationale Voorleesdagen.

Bron: [Bibliotheek Flevomeer](#)
© de Bibliotheek op school 2021

